

Гастрономічний туризм у сучасних умовах

Вікторія Портяна

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м.Київ, Україна

Людмила Мелько

к. пед. н., доцент, завідувач кафедри туризму,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м.Київ, Україна,

ORCID: 0000-0002-5979-666X

Гастрономічний туризм-один з найпопулярніших видів туризму в Україні та світі.

Дослідженнями щодо гастрономічного туризму займається численна когорта науковців, серед яких: Д. Басюк, С. Бондар, С. Макаренко, О. Васянович, Г. Вишневська, А. Цегельник, І. Годя, Д. Горова, О. Козловська, Т. Колісниченко, В. Корнілов, В. Корнілова, С. Красовський, В. Непочатенко, І. Нестерчук, Ю. Олішевська, Г. Савчин, Ю. Юрас та багато інших дослідників.

За визначенням М. Кляпа та Ф. Шандора гастрономічний туризм визначається як різновид туризму, що «пов'язаний з ознайомленням та дегустацією національних кулінарних традицій країн світу» [1, с. 207].

За І. Нестерчук гастрономічний туризм є «сублімацією суспільних цінностей, зокрема гастрономії, туризму, які формують образи суспільної пам'яті для нащадків та виражають не лише вербальну інформацію про людську життєдіяльність, спосіб життя, культуру харчування і відпочинок, а й самі здатні породжувати смисли, символи та смаки [2, с. 40-41].

Найбільш популярними заходами щодо популяризації та розвитку гастрономічного туризму є організація та проведення гастрономічних фестивалів, які збирають величезну кількість туристичної спільноти.

Численна кількість публікацій саме присвячена даному питанню. Наприклад, О. Васянович аналізує регіональні особливості гастрономічних фестивалів та виділяє певні види: фестивалі традиційних українських страв, іноетнічні, напоїв, фруктів та овочів, фестивалі без яскраво вираженої страви, глобалізаційні гастрофестивали [3].

У зв'язку з Covid-19 фестивальний рух в Україні, особливо на початку пандемії, було призупинено. Але не дивлячись на виклики сьогодення, поступово фестивальний рух починає відроджуватись і гастрономічні фестивалі продовжують проводитися із врахуванням відповідних засобів безпеки.

У 2021 р. на території України в різних регіонах відбулось часткове відродження фестивального гастрономічного руху. Наведемо приклади.

В різних регіонах України організовані фестивалі, присвячені традиційній українській страві-українському борщу, внесений у Перелік нематеріальної культурної спадщини України. Насамперед, це –гастрономічний фестиваль «Борщ-їв», який одночасно проводиться з фестивалем «Борщівська вишиванка» (Борщів, Тернопільська обл.), четвертий фестиваль борщу на Коропщині (Городище, Чернігівська обл.), фестиваль «Таврія-борщ» на Херсонщині (Великі

Копані, Херсонська обл.) та ін.

У Коростені (Житомирська обл.) відбувся XIII Міжнародний фестиваль дерунів, який проводиться з 2008 р. Житомирщина славиться врожаєм картоплі і численними рецептами приготування національної страви-деруна, що привертає величезну увагу туристів.

Популярністю користувались, так звані «ягідні» фестивалі. «СливаФест» на Полтавщині (Опішня, Полтавська обл.) привертає увагу туристів особливим насиченим смаком слив, які ростуть на місцевій унікальній опішнянській глині. Перший обласний фестиваль малини «МалинаФест» відбувся на Вінничині (Чернятин, Жмеринський район Вінницької обл.), на якому приготували рекордний 20-ти метровий малиновий пиріг, зафіксований представниками Книги рекордів України. Місцевість славиться великими врожаєм малини і є одним із осередків садівництва та ягідництва області. Одним із завдань фестивалю була популяризація туристичного потенціалу території [4]. А фестиваль вишні «Open air «ВишняFEST»-2021» проведений із нагоди дня Конституції Куяльницькою територіальною громадою на Одещині.

У Львові відбувся XII традиційний гастро-фестиваль «Свято Сиру і Вина» (жовтень), який за версією міжнародного порталу для мандрівників Trips To Discover у вересні 2021 р. потрапив в ТОП-7 світових осінніх фестивалів. На заході відбувалась дегустація вина та сирів, працювала Wine School, де проводились лекції від виноробів та сомельє, а в останній день, за традицією, був спечений 100-кілограмовий сирник, яким пригощали всіх бажаючих, запакувавши в індивідуальний блістер. Також, враховуючи ситуацією з пандемією, на фестивалі були прийняті відповідні заходи безпеки: всі гості та учасники мали або сертифікат про вакцинацію, або робили експрес-тести перед входом, або вакцинувалися поруч. Окрім цього, працював спеціальний патруль «Stop Covid», який слідкував за дотриманням маскового режиму [5].

Також, у процесі дослідження тематики гастрономічного туризму, нами було проведено опитування молоді щодо обізнаності із сутністю даного виду туризму.

Опитування відбувалося в соціальних мережах Facebook та Instagram, в якому взяли участь 58 осіб. Вікова категорія респондентів коливалась від 14 до 25 років, більшість з них-молодь 18-19 років.

Представимо питання та надамо результати відповідей.

1. Чи знаєте Ви, що таке гастрономічний туризм?

Результати відповідей розподілились у співвідношенні п'ятдесят на п'ятдесят. Позитивну відповідь надали 50 % респондентів, вікова категорія-18-25 років, і тільки один респондент 15 років надав стверджувальну відповідь. 50 % опитаних не знали відповіді на поставлене питання, вікова категорія-14-17 років.

2. Чи цікавитесь Ви кухнями народів світу?

Виявилося, що більшість респондентів, у кількості 58 %, цікавиться кухнями народів світу, що може у майбутньому сприяти розвитку гастрономічного туризму в Україні.

3. Чи вважаєте Ви цікавою тему гастрономічного туризму?

Результати опитування виявили зацікавленість темою у 51 % респондентів, 49 % цією темою не цікавляться.

4. Чи доводилось Вам побувати в гастрономічних турах?

Виявилося, що 100% опитуваних осіб не брали участі в гастрономічних турах.

5. Чи знаєте Ви хоча б один смертельно-небезпечний делікатес?

Результати опитування засвідчили, що 58 % респондентів ознайомлені з даною тематикою, на відміну від інших 42 %.

6. Чи бажаєте Ви більше дізнатися про гастрономічний туризм?

Результати відповіді зафіксували найбільший позитивний результат опитування-64 % респондентів проти 36 %.

Підводячи підсумки опитування зазначимо, що більшість респондентів цікавиться тематикою гастрономічного туризму. Але все ж таки, майже половина аудиторії глибоко не обізнана з особливостями даного виду туризму, не дивлячись на його популярність в Україні. Можливо, це частково пов'язане з віковою категорією опитуваних. Але, на нашу думку, необхідно оптимізувати популяризацію туристичного продукту, пов'язаного з гастрономічним туризмом, і залучати у цей процес молодь.

Гастрономічний туризм-це можливість створення унікального туристичного продукту, гастрономічного іміджу нашої країни у просуванні на міжнародному ринку туристичних послуг.

Ключові слова: гастрономічний туризм; туризм; фестиваль.

Список використаних джерел

1. Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 334 с.
2. Нестерчук І. К. Оцінка та основні етапи формування туристично-рекреаційного та гастрономічного потенціалів регіону в контексті розвитку гастрономічного туризму. *Географія та туризм*. 2019. Вип. 52. С.33-44.Васянович О. О. Регіональні фестивалі в Україні: збереження гастрономічних традицій // *Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Регіональний туризм: сучасний стан та шляхи оптимізації»* (м. Київ, 2 квітня, 2021 р.). К.: КРОК, 2021. С.131-133. URL: <https://conf.krok.edu.ua/RT/RT/paper/view/438> (дата звернення: 01.12.2021)
3. На Вінничині спекли найбільший в Україні малиновий пиріг. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3282468-na-vinnicini-spekli-najbilsij-v-ukraini-malinovij-pirig.html> (дата звернення: 01.12.2021)
4. Офіційний сайт фестивалю «Свято сиру і вина. URL: <http://cheeseandwine.lviv.ua/> (дата звернення: 01.12.2021)